

Recenzja z konferencji

autorstwa Stanisława Ciosa zamieszczona na stronie internetowej Polskiego Towarzystwa Rybackiego

(zob. <http://www.ptryb.pl/2009/09/15/miedzynarodowa-konferencja-archeoichtiologow-historykow-i-etnografow-rybactwa/>)

Stanisława Cios

Międzynarodowa konferencja archeoichtiologów, historyków i etnografów rybactwa

W dniach 4-6 września 2009 r. w siedzibie Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk odbyła się 15 konferencja Sekcji Badawczej Szczątków Ryb, działająca w ramach Międzynarodowego Stowarzyszenia Archeozoologii (International Council for Archaeozoology, Fish Remains Working Group). W obradach wzięło udział około 60 uczestników z 20 krajów wszystkich kontynentów. Zaprezentowano 40 referatów i 8 posterów, których obszerne streszczenia ukazały się drukiem w książce konferencyjnej, pt: *Fishes, Culture, Environment Through Archaeoichthyology, Ethnography & History* (Bogucki Wydawnictwo Naukowe Poznań).

Tym razem organizatorzy zaprosili do udziału także historyków i etnografów zajmujących się różnymi aspektami prahistorycznego i historycznego rybactwa. Wydarzenie było ważnym wydarzeniem naukowym i dużym doświadczeniem intelektualnym dla wszystkich osób interesujących się nie tylko dziejami ryb i rybactwa, ale także kulturą rybacką.

Zaprezentowano szereg informacji dotyczących aktualnych tematów, metod ich realizacji oraz efektów poznawczych w różnych krajach na świecie. Z punktu zainteresowań badaczy polskich, do najbardziej interesujących należały prezentacje dotyczące południowo-zachodniej części Morza Bałtyckiego, Rosji (handel śledziami; Psków) i Białorusi (rybactwo na Polesiu).

Niezwykle interesujące były też prezentacje poświęcone pojedynczym, komercyjnym gatunkom ryb – śledzia i węgorza. Pierwsza relacjonowała wyniki badań dotyczące zmian populacji śledzia w akwenach morskich Północnej Europy w powiązaniu ze zmianami klimatycznymi i wahaniami cen tej ryby na rynkach średniowiecznej Europy. Zaprezentowane wyniki badań ujawniają nowe zagadnienia związane z handlem tą rybą i jej spożycie w dawnych czasach.

Druga prezentacja dotyczyła dynamiki populacji węgorza w Europie w efekcie zmian klimatycznych. Według zespołu autorów węgorz pojawił się w północnej Europie dopiero ok. 11 tys. lat temu, gdyż nieco inny był dawniej układ Gólsztrömu. W Bałtyku węgorz pojawił się dopiero ok. 6700 r. p.n.e., choć są oznaki, że występował już we wczesnym holocenie.

Wymieniono szereg doświadczeń związanych z problemami identyfikacji pozostałości ryb odkrywanych podczas badań archeologicznych. Przykładem takich problemów były szczątki ryb z Japonii, prezentowane przez Eriko Ishimaru. Pomimo ich bardzo dobrego stanu zachowania nie udało się jak dotąd ustalić ich przynależności gatunkowej, lub chociażby rodzajowej. Obecni na konferencji specjaliści wskazywali jedynie prawdopodobną grupę ryb.

Uczestnicy konferencji mieli również okazję dowiedzieć się, że szpiegostwo przemysłowo-technologiczne w Rosji ma długie tradycje, a jego korzenie sięgają XVIII w. Wówczas to władze kraju prowadziły intensywne potajemne zabiegi na rzecz poznania metody solenia śledzi w Europie Zachodniej, celem rozpoczęcia analogicznych działań w Północnej Rosji. Efektem tego było m.in. sprowadzenie (potajemnie!) do Rosji dwóch statków z solą portugalską, rzekomo najlepszą. Te działania nie przyniosły jednak żadnych rezultatów.

Organizatorzy konferencji zadbali również, by podczas konferencji został szeroko przedstawiony dorobek polskich badaczy. Goście mieli też okazję zwiedzenia szeregu najciekawszych miejsc między Poznaniem a Toruniem mających związek z obecną i dawną kulturą rybacką w Polsce. W związku z tym, że logo konferencji stanowił jesiotr, uczestnicy zapoznali się z ośrodkiem hodowli jesiotra ostronosego w Kuźnicze koło Wielenia, prowadzonej przez rodzinne gospodarstwo pana Marka Raczkowskiego. Natomiast spotkanie na Lednicy było sponsorowane przez gospodarstwa rybackie : Marek Szeszycki – spółka Maj w Wągrowcu i Roman Madaj – Gospodarstwo Bogucin.

Konferencja została organizowana wspólnymi siłami przez Stowarzyszenie Archeologii Środowiskowej, Instytut Archeologii Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu,

Poznańskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk, Instytut Geoekologii i Geoinformacji Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu, Muzeum Pierwszych Piastów w Lednicy i Fundację Rodziny Brzeskich. Należy podkreślić, że nad całością obrad czuwał zespół koleżanek i kolegów z wymienionych instytucji, kierowany przez dr. hab. inż. Daniela Makowieckiego prof UMK. Dzięki ich wysiłkom organizacyjnym dwu i półdniowe obrady przebiegały bardzo sprawnie, a dyskusje odbywające się po każdej sesji i dotyczące każdego referatu toczyły się w merytorycznej i koleżeńskiej atmosferze. Kolejna konferencja, już szesnasta, odbędzie się w Izraelu za dwa lata.